

Asia: VN/6909/2026

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja työttömyysturvalain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Lausuntonne ammatillisen osaamisen parantamiseen myönnettävän palkkatuen keston muuttamisesta harkinnanvaraiseksi ja keston jatkamisen edellytyksistä (88 §:n 1 momentin 1 kohta ja 89 §:n 1 momentti)

Hallituksen esityksen luonnoksessa ehdotetaan, että ammatillisen osaamisen kehittämiseen tarkoitettua palkkatukea voitaisiin myöntää enintään 12 kuukauden ajalle nykyisen viiden ja kymmenen kuukauden sijaan. Lisäksi ammatillisen osaamisen kehittämiseen myönnettävän palkkatuen edellytyksiä kevennettäisiin.

Muutokset kasvattavat työvoimaviranomaisen harkintavaltaa ja yksinkertaistavat sääntelyä. Harkintavallan kasvattaminen on myönteistä, mutta muodostaa myös haasteita. Uhkana on, että palkkatuen käytön perusteet eri alueilla eroavat yhä enemmän. Vaihtelevat käytännöt työllisyysalueiden välillä voivat johtaa työttömien tosiasiallisesti eriarvoiseen asemaan, kun heidän mahdollisuutensa saada työtä palkkatuen avulla sekä tuetun työn kesto voisivat vaihdella työllisyysalueiden omaksumien käytäntöjen mukaan.

Vaihtelevia käytäntöjä ja niiden epäsuotuisia vaikutuksia voitaisiin välttää esimerkiksi laatimalla yhtenäinen ohjeistus siitä, mitä ammatillisen osaamisen parantamiseen myönnettävän palkkatuen keston harkinnanvaraisuuden lisäämisellä tavoitellaan ja mitä seikkoja työllisyysalueiden tulisi ottaa huomioon päättäessään palkkatuen kestoista.

a. Työttömyyden pitkittymisen todennäköisyyden arvioimisesta luopuminen (nykyisessä 82 §:n 2 momentissa: "Jos tuella palkattava on ollut työttömänä välittömästi ennen palkkatuen myöntämistä yhtäjaksoisesti alle 12 kuukautta, palkkatuen myöntäminen edellyttää lisäksi, että henkilön työttömyys ilman palkkatuen myöntämistä todennäköisesti kestäisi yli 12 kuukautta.")

Työttömyyden pitkittymisen todennäköisyyden arvioimisesta luopuminen (nykyisessä 82 §:n 2 momentissa: "Jos tuella palkattava on ollut työttömänä välittömästi ennen palkkatuen myöntämistä yhtäjaksoisesti alle 12 kuukautta, palkkatuen myöntäminen edellyttää lisäksi, että henkilön työttömyys ilman palkkatuen myöntämistä todennäköisesti kestäisi yli 12 kuukautta.")

On perusteltua, että työttömyyden pitkittymisen todennäköisyyden arvioimisesta luovutaan.

b. nykyinen ryhmä “ei ole ollut ansiotyössä kuuden edellisen kuukauden aikana” muutettaisiin muotoon “ei ole ollut vakinaisessa ansiotyössä kuuden edellisen kuukauden aikana” (82 §:n 1 momentin 5 kohta).

nykyinen ryhmä “ei ole ollut ansiotyössä kuuden edellisen kuukauden aikana” muutettaisiin muotoon “ei ole ollut vakinaisessa ansiotyössä kuuden edellisen kuukauden aikana” (82 §:n 1 momentin 5 kohta).

On perusteltua keventää sääntelyä tältä osin. STTK kuitenkin kiinnittää samalla huomiota siihen, että hallituksen esityksen luonnoksen perusteella vakinaisen työn tulkinta on moninainen. Tämä voi haastaa paitsi työllisyysalueita niin myös työnhakijoita. Vakinaisen ansiotyön tulkinta tulisi vastata arkikäytäntöä.

c. muun samoihin palkkakustannuksiin myönnetyn tuen huomioiminen (84 §:n 1 mom. 6 kohta)

muun samoihin palkkakustannuksiin myönnetyn tuen huomioiminen (84 §:n 1 mom. 6 kohta)

3. Lausuntonne säädösteknisistä muutoksista

-

4. Lausuntonne vaikutusten arvioinnista

Vaikutusarvioinnin suurin puute on arvio resursoinnin tarpeesta. Hallituksen esityksen luonnoksessa arvioidaan, ettei muutoksille tarvita lisärahoitusta. Samalla luonnoksessa kuitenkin esitetään, että ehdotetun sääntelyn mukaiset palkkatuen kustannukset olisivat jopa reilu 20 miljoonaa euroa nykyistä korkeammat. Samalla on huomattava, että rahoitus ohjaa palkkatuen käyttöä. Ilman lisäpanostuksia on vaikea nähdä palkkatuen käytön kasvua.

5. Lausuntonne starttirahaa koskevasta ehdotuksesta

-

6. Muu lausuttava

Hallituksen esityksen luonnoksessa on arvioitu, ettei lisäresursseille ole tarvetta eikä valtionosuuksiin tehdä muutoksia. Tämä haastaa esitysluonnoksen tavoitteiden toteutumista, koska rahoitus ohjaa vahvasti palkkatuen käyttöä. Siinä mielessä osin keventyneitä palkkatuen ehtoja ei välttämättä voida täysimääräisesti hyödyntää, kun rahoitus ei pysy perässä.

Lisätietoja STTK:ssa:

Tom-Henrik Sirviö, ekonomisti

tom-henrik.sirvio@sttk.fi

Gylling Päivi
STTK ry.